

Masakr nařídila Moskva. Rusko to nepřizná

Historik **Stawomir**

Kalbarczyk z polského

Institutu národní paměti, jenž

s rodinami obětí katyňského

masakru žaloval Rusko

u soudu pro lidská práva,

tvrdí, že Poláci chtějí jen

pravdu.

LUBOŠ PALATA

LN Jak se díváte na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská

práva v katyňském případě, který řekl, že se nemůže připádem zabývat?

Je to udivující výrok a velké rozčarování. Po roce 1998, kdy už případ byl v kompetenci evropského soudu, se objevily nové důkazy a ruské vyšetřování trvalo ještě šest let. To polská strana prokázala jednoznačně. Především šlo o takzvaný „ukrajinský katyňský seznam“.

LN Co to je za dokument?

To je seznam 4500 občanů Polska, civilistů, kteří byli zavražděni na Ukrajině v rámci katyňského masakru. Protože katyňský masakr

se týkal jak válečných zajatců, tak civilistů. Také proto budí výrok soudu údiv a pro polskou stranu je rozčarováním. Nejsem právník, ale pokud vím, je to přinejmenším u soudu pro lidská práva konec tohoto případu – je to konečný rozsudek. Proto rozčarování, smutek. Nevím, co více k tomu říci.

LN Co vlastně požadují pozůstalí po obětech katyňského masakru po ruské straně?

Rodiny očekávají především provedení takového vyšetřování, které by přinejmenším potvrdilo to, že zločin se stal. To ruská strana

dodnes popírá a mluví o tom, že lidé zabíjí v rámci katyňského masakru zahynuli někde v táborech, odmítá přiznat obětem status pronásledovaných a neprávem odsouzených osob. V mnoha případech ani neurčil místo, kde jsou tito lidé pohřbeni.

LN Rusko ale přece už přiznalo, že katyňský masakr byl proveden Sověty a na příkaz samotného Stalina. To nestačí?

V závěrech vyšetřování, které prováděla ruská strana, není řečeno ani to. To konstatoval i evropský soud, když řekl, že ruská strana bere katyňský masakr jen jako „his-

torický fakt“. Ruská strana také uvádí, že není jasné, zda tito lidé byli skutečně zavražděni. A vytváří hypotézu, že jen kdesi zahynuli. Nepřiznávám postavení „pronásledovaných“ osob. Takže se nezabývá ani tím, proč byli pronásledováni.

LN V čem by to pomohlo, kdyby tak Rusko učinilo?

Rodiny pozůstalých nechtějí, pokud vím, od Ruska žádné odškodnění. Chtějí jen, aby se o katyňském masakru říkala pravda, aby se neobjevovaly žádné lživé interpretace tohoto masakru. Chtějí, aby se přiznalo, že šlo o zločin nejen proti vo-

jákům, ale i civilistům, že to byla genocida.

LN A proč se Rusko bojí říci, že to byl válečný zločin, že to byla genocida?

Nevíme, proč to ruská strana dělá. Ale vidíme výsledek. Nevíme, proč si ruská strana myslí, že se nejednalo o zločin sovětského státu, ale pouze o jakési překročení pravomocí nějakých funkcionářů.

Oběti chtějí jedině. Aby se o jejich popravených příbuzných mluvilo jako o obětech politických represí, které byly popraveny na příkaz z nejvyšších míst. To je vše.